

Írta: Oláh Judit

„Fundraising” – régi-új műfaj a szociális szakmában

Segíteni nagyon sokféleképpen lehet. Az utóbbi években Magyarországon megalakult számos civil szervezet is különböző utakat választ, ám valamennyiük működésének van egy közös feltétele: a pénz. A források felkutatása – tapasztalataim szerint- a legtöbb szakmabeli számára ma még amolyan „nem szeretem” feladat – ritkán lelkesedünk, amikor pénzért kell „kuncsorognunk”, pályázatok garmadáját beadnunk stb. Ellenérzéseink egyik oka az lehet, hogy egyszerűen járatlanok vagyunk ezen a területen, nem tudjuk, hogyan kell az ilyesmit csinálni. Azért próbálkozunk, közben kénytelenek vagyunk saját hibáinkból okulni – ezzel pedig velejár, hogy több-kevesebb rossz tapasztalatot szerzünk. Az alábbiakban szeretnék bemutatni egy kezdeményezést, amely az E-gyesült Államokban évszázados múltra tekint vissza, nálunk pedig még egészen friss. Mielőtt végképp elcsüggednénk, figyeljük meg, milyen egyszerű és nagyszerű dolog is lehet a „fundraising”.

A „segítő erő”

Amint arra a szervezet neve is következtetni enged, egy amerikai modell adaptációjáról van szó. Az alapítvány létrehozói az USA-beli, több ezer helyi szervezetet összefogó United Way hálózat működés módjának átvételét találták legmegfelelőbbnek céljaik megvalósításához. A hálózatba belépve, 1996 májusában megalakították a „Segítő Erő” United Way Budapest Alapítványt, amelynek alap gondolata a közösség támogató erejének felhasználása a közösségben megfogalmazódó igények kielégítésére. Korántsem elhanyagolható az alapítvány tevékenységnek az a sajátossága, hogy sikeresen közelíti egymáshoz a szociális és az üzleti szférát, egyfajta hidat ver a (ma még) közöttük tátongó szakadék fölé. Az alapítványt egy 11 tagú kuratórium irányítja. A szervezet irodáját – ahol mindössze három fizetett alkalmazott dolgozik- nem a begyűjtött adományokból, hanem egyéb pályázatok útján nyert pénzekből tartják fenn.

1997-ben sikerrel pályáztak:

- Pomázi Szociális Gondozási Központ
- Havasi Gyopár Szociális, Egészségügyi, Kulturális Segítő Alapítvány
- Józsefvárosi Tanoda Alapítvány
- Soroksári Karitás Alapítvány
- Józsefvárosi Óvoda Gyermekek Neveléséért Alapítvány
- Burattino Hátrányos Helyzetűeket Segítő Alapítvány
- Belvárosi Tanoda Alapítvány

- III. számú Összevont Óvoda
- Pesterzsébet Önkormányzata Gondozási Központ
- Általános és Testnevelés Szakosított Tantervű Általános Iskola és Gimnázium (ebben az intézményben két program is támogatást nyert)
- Szervátiusz Jenő Általános Iskola
- Hild József Általános Iskola
- Periféria Alapítvány Külvárosi Tankör Középiskolája
- Csíki hegyek utcai Általános Iskola „Bölcs bagoly” tehetségkutató és képességfejlesztő szakkör
- Vermes Miklós Általános Iskola
- Csontváry Kosztka Tivadar Általános Iskola
- V. számú Általános Iskola, Dunakeszi

Adománygyűjtés

Az alapítvány az üzleti élet kiemelkedő szereplőivel, különböző nagyvállalatokkal létesít kapcsolatot. Ebben nyilvánvalóan a kuratórium tagjainak kiterjedt kapcsolatrendszere is segítségükre van. Azt követően, hogy a cég vezetősége megismerte céljaikat, és kinyilvánította együttműködési szándékát, megkötetik a szerződés, amely az adománygyűjtés idejét és feltételeit tartalmazza. A következő lépés a vállalat alkalmazottainak tájékoztatása az alapítvány tevékenységéről. Azok a dolgozók, akik szívesen támogatnák az ismertetett törekvéseket, anyagi lehetőségeiknek megfelelő összegű adományokat ajánlhatnak fel. Ezek természetesen önkéntesek, és egy-kétszáz forintosak is lehetnek – nincsen alsó határ. Az adományokat akár egyenesen az alapítvány számlájára fizethetik be, akár megbízhatják a munkaadót, hogy munkabérükből havonta vonja le kívánt összeget, és küldje el a „Segítő Erő”-nek. „Sok kicsi sokra megy” – szoktuk mondogatni, és milyen igaz! Ilyenformán a segítség pozitív élményét az is megtapasztalhatja, aki korábban úgy gondolta, könnyű annak jótékonykodni, akinek „van miből”.

Igazi újdonság a telefonon keresztül történő adakozás: az alapítvány telefonszámát tárcsázva a hívó tájékoztatót hall, és közben percenként 120 Ft-ot (+ ÁFA) fizet, amit a MATÁV utal a szervezet számlájára.

Pályázatás

Az adományok elosztása egy pályázati rendszer segítségével, a kuratórium döntése alapján valósul meg. A támogatást ily módon nem közvetlenül egyének, hanem a pályázatra jelentkező szervezetek kapják meg. Ezek – a pályázati kiírásnak megfelelően – lehetnek önkormányzatok, alapítványok vagy egyéb non-profit szervezetek. Az alapítvány által felkarolni kívánt tevékenységi körök a következők:

- hátrányos helyzetű gyermekek oktatását segítő programok
- nagycsaládosokat segítő programok
- idősek otthoni gondozását segítő programok
- szociális diszkontok létrehozása és működtetése

Azok a szervezetek tehát, amelyek tervbe vették a fenti programok valamelyikének beindítását, megfelelő alapossággal felmérték a kliensek igényeit, a program költségeit és egyéb feltételeit, benyújthatják pályázatukat az alapítványhoz. A „Segítő Erő” megalakulása óta egy pályázati forduló futott le. Ennek során összesen 1. 800. 000 Ft-ot osztottak szét 18, Budapesten illetve a főváros vonzáskörzetéhez tartozó településen működő szervezet között. (Az odaítélhető legkisebb összeg 20. 000 Ft, a legnagyobb 500. 000 Ft lehetett.) A kiírás ezúttal két területet célt meg: egyrészt hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét és tehetséggondozását segítő óvodai, iskolai, középiskolai programokra, másrészt idős embereknek otthonukban ellátást, segítséget, fejlesztést nyújtó programokra vonatkozott.

A pályázati rendszer egyik legfőbb erőssége, hogy valóban létező igényekre válaszol, hiszen a helyi szervezetek működésbe nem szól bele, nem hoz létre új, alapítványi irányítású szervezeteket, és saját programokat sem indít, hanem az igényfelmérést és a segítség formájának kialakítását rábízta a pályázókra.

Ellenőrzés

Ha az ember ad valamit – még ha névtelenül is –, szereti tudni, hogy az adománya biztos kezekbe kerül, és oda jut, ahová szánta: a rászorulókhöz. A „Segítő Erő” tevékenysége teljes körű, hiszen a források felkutatásától a támogatás begyűjtésén és elosztásán keresztül a felhasználás nyomon követéséig terjed. A támogatott szervezetek referenciaanyaga a partnervállalatokhoz is eljut, és az adakozók az irodát felkeresve bármikor tájékozódhatnak a befizetett összegek sorsáról. Az iroda munkatársai a pénz odaítélése után is kapcsolatban maradnak a támogatott szervezetekkel, és figyelemmel kísérik az adományok hatékony felhasználását.

A jövő

Az alapítvány egyre szaporodó számú helyi szervezete és az első pályázati forduló sikere a kezdeményezés eredményesnek ígérkező jövőbeli működését sejteti. A pályázatokkal megcélzott területek tovább bővítése szintén az alapítvány tervei közé tartozik, amelyhez a legnagyobb segítséget a már működő szervezetek kreatív együttműködése, ötletei nyújthatják.

Vajon miben rejlik a siker kulcsa? Egyrészt talán az adománygyűjtés professzionális módon szervezett és lebonyolított módjában, melynek során az üzleti szféra képviselői is valódi partnereivé válnak a szociális tevékenységet végző szervezeteknek. Ezen felül az sem kizárt, hogy a kétirányú működés is döntő szerepet kap a sikerességben, hiszen ha a források begyűjtése és elosztása egy kézben van, az adományok sorsa jóval könnyebben tervezhető és ellenőrizhető.

Az eddigiek ismeretében úgy tűnik, jó esély van rá, hogy a „Segítő Erő” valóban hagyományt teremt Magyarországon, és idővel országos mozgalommá nővi ki magát.

(A „Segítő Erő” United Way Budapest Alapítvány címe: 1027 Budapest, Kapás u. 31. Telefon: 214-80-41, Fax: 214-80-42)